

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. Quia mors timore cruciat, illum Christus in summo gradu aßumpsit: illam ille præcedebat sicut armiger Goliath.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Quia verba ante recitimus. Aliam rationem ad-
dere licet ex amore Christi quò Patrem & ter-
ram diligebat feruentissimo, quò flagrans sum-
me desiderabat illi per omnia satisfacere, place-
re, & gloriæ adaugere. Quia verò hoc pa-
tendo faciebat, idcirco modum inquirebat, quò
plura & plura pateretur: quod si hoc in puris
hominibus Dei charitas operetur: nam quia
considerant Deum patris sui, quas eius gratiâ
perantur, sibi complacere, illas oprant & inue-
rigant, illisque delectantur, vt vidimus in mul-
tis martyribus; quid ergo operaretur ille, cuius
amor tantum incaluerat vt omnis sanctorum
comum & Seraphinorum amor fit instar aquæ
puræ respectu huius maris infiniti. Verum ne
suis exortamus hæc sufficiat.

§ 2. Quia mors timore cruciat, illam Christus
in summo gradu assumpsit: illam ille præce-
dit, sicut armiger Goliath.

Hinc paulatim ratio patet, quam inse-
quimur profundæ tristitiæ & timoris ex-
tremi Saluatoris. Sicut inter omnia ma-
la & terribilia, primas partes mors habet, iuxta
Philosophi dictum: *Omnium terribilium terri-*
bilissima mors: affluens Christus alia molesta,
non denudata sed eo modo quò grauius illum
torqueri possent, & dolorem inferre scitiorum:
eo modo voluit & ipsam mortem assumere. Hic
quanto necessariò quidquam est perferendum,
omni studio conamur vt quo minus eo grauius
affligat. Terribilis est medica portio, verum tan-
tum quæ potes adhibere modica, vt tibi minus
noceat sapiat. Si pillulae sunt exhibentur tibi
fragmento hostiæ oboluxæ vel oui vitello. Si
potus sit minorum quam potes optas quantita-
tem & expressiorem materialium puriorum, vt
non ita densus sit, nates tibi occludis, ad manum
habes pomum aut saccharum vel oliuam, quo ti-
bi portio tollatur amaritudo.

Potes terribilis est ipsa mors, & quanto quif-
que omnibus viribus suis, quando iam presen-
tem videt, studet eam accipere eo modo quò
minorem indiget illi cruciatum: nam hinc ser-
uante medici qui fiduciam ingerunt, confessorij
qui solantur, amici qui longos annos & sanita-
tem acclamant: tanto imo magis voluit eam
Christus assumere illo modo quo grauius ex illa
torqueretur, contristaretur & angustaretur. Op-
time dicit D. August. quod mors in se nec sen-
tiatur, nec eos queat, nec molestiam inferat: quia

mutatio est instantanea, nam idem est mori & cruciat,
mortuum esse, agere & actum esse, sed propter sed ex sp-
accidentia quibus vellitur, potissimum eiusdem prehen-
sionem & horrorem. Hinc illi tolle, tamque
denuda, & nullam adferet pœnam, imò pluribus
III.
est voluptati: amygdalum ori tuo & dentibus Similitu-
do.
per se graue non est nisi ratione corticis quo ve-
stitur, tolle corticem quò operitur, sit ipsum
nudum & mundum, absit vt tibi dolorem adfe-
rat, imò voluptati seruiet non minima. Talis est
ipsa mors: aufert illi larvam timoris & formidi-
nis & parum est si nullam tibi molestiam exci-
tet, in super & recreabit, vt patet in illis quos
Iob describit, quos miseris vitæ oppellor &
calamitatibus vitæ tædebat, in qua non nisi pœ-
nas sentiebant & cruciatu vnde mortem vt ter-
minum, finem & remedium malorum omnium
exceptabant. Quare misro data est lux, & vita
Iob. 3. 20.
is qui in amaritudine anima iunxit Qui expellunt
mortem & non vixit, quasi effodientes thesau-
rum, gaudentque vehimenter cum inuenerint se-
pulechrum Ne velim hæc verba prætercas: Ex-
pectans mortem.

Spes, inquit D. Thom. ex doctrina Philoso-
phi, est de re bona, sicut timor de mala. Homi-
nes inuenias qui mortē vt bonam iudicant con-
sideratis malis quibus hæc vita transigitur: hi
non solum illam non reformidant tamquam
malam, sed tamquam bonam amant & deside-
rant. In hebræo verbum habetur *hocab* quod si-
gnificat desiderare, non languide sed affectuosè,
quò rates Isaac declarauit quanto Deus nos af-
fectu præstoleatur, & dilatatis expectet brachis
vt nostri misereatur. *Expectat vos Dominus vt*
misereatur vestri. Ita quoque nonnulli sunt qui
mortem desiderant, quam volupe & brachiis re-
cipiunt appetitis, vt illi de quibus D. Iohannes:
Quærent homines mortem & non inueniant eam,
desiderabunt mori & fugiet mors ab eâ. Perpen-
de verum damnati in inferno mortem accepe-
rent: nam vnum hoc erit illis tormentum gra-
uissimum, illam non inuenire: quandoquidem
illis mors melior mille esset, quàm vita quâ
torquentur miserima, illisque dici potest illud
Sapientis: *Mellior est mors quam vita amara.* Nec
opus est in infernum descendere, nam experien-
tia nos docet hoc quotidiana in illis qui calami-
tate fracti sibi pusillanimes laqueum iniiciunt:
non enim illam non reformidant, sed ipsi illam
sibi adsciscunt, quibus molesta non est, ac proin-
de illam minime timidi refugiant.

Iraque mors ex se non cruciat nisi timore ve-
lita, hic enim est qui torquet, affligit, & angu-
stat.

I V.
Quid
spes, quid
timor.

Isa. 30. 18

Apo. 9. 6.

Ecc. 10.

17.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Est. 41.7. Stat, quātoque magis quāto maior est. *O mors quam amara est memoria tua homini pacem habenti, &c.* Non dixit quod ipsa esset amara, sed eius memoria & apprehensio, & cōuenienter dicit eam amatam esse vitam diligenti, eamque in pace possidentis: quia talis mortem attendit, velut aliquid quod auferat illi id quod amat & possidet: vnde illam timet, & hoc est quod infert Christo molestiam. Deceuit Saluator noster quareoq; mors illi foret molestior, quā illa, quā aliquis vniquam in mundo petulit, illam allomere non nudam sed timore horrendo & mortali circumdatam, tali qualem nunquam viderat aliquis: ad hoc permisit animā suā vt tanto vitam suam affectu profunderetur, quanto poterat, & ipsa amari debebat: nam secundum hoc nullus vniquam in mundo tam intensē vitam suam dilexit: nec vlla anima sic sibi complacuit in corpore suo habitare, nec corpus aliud sibi magis de anima est comparatum. Cum pax est t inter corpus & animam, animā suā mortem representat quā veniat ita terribilis & horrenda, vt tanta tormentorum imminētia perdat vitam illam adeo sibi charā & prā dilectā. Per hoc tales in se excitant timores, tam horrendos metus, tam tremendos pavores & excellentias angustias, vt color illi mutaretur, vultus palleceret, toto corpore contremisceret & merore contabesceret profundissimo. *Casp. p. uere & cadere & malus esse, vt in hęc prompserit verba suspirans. Tristis est anima vsque ad mortem: quā iam exposuimus.*

¶ 56 Ex praescripta doctrina colligitur timoris habitus & tristitia magnitudos quia Christus est qui cuncta haec quae facit, mirabili disponit proportionē: *In numero pondere & mensura.* Cum ipse sit qui timore hunc mortis excitet, & tristitiam pronocet, eo quod iam imminet, esse debebant affectus illi proportionati. De ipsa confirmat D. Tho. fuisse tam horrendam, vt ipse sola in se mala omnia, pēnas, ignominias, dolores, tormenta, & eorum ineluderet occasio: ita vt in ipsa sola interuenirent haec amplius, & maiori cumulo quā in omnium hominum morte à principio mundi, eo modo vt si omnium mortes iungerentur, atque ex illis cumulus quidam constaretur, qui omnes ineluderet cum omnibus suis pēnis, afflictionibus, angustias, & agonias, multo his maiora essent quae sola Christi mors ineluderet: vnde talem tremorem excitauit & angustiam quae tantis conueniret malis & per consequens grauior fuit Christi timor quā omnes quibus vniquam homines petculi tremuerunt,

& licet ex omnibus illis cumulus colligeretur, minus adhuc foret ipse formidabilis: nam si id quod mortem reddit molestem, timor sui eiusdem, nulla fuit vniquam homini aliter, fuit ipsa Christo: quandoquidem nullus vniquam, sic vt ille, tanto fuerit timore perterritus.

Notunt etiam tremuli Dauidis cum Goliath timor monomachiam. Erat hic gigas monstrum hoc fuit tendum ingens, qui solo suo conspectu tanto Mebraorum exercitum pauore terrebatur, vt. VIII. fortissimos quosque eorum in fugam aperit. *Allegor. ignominiosam. Omnes Israelis eum vidistis uide uerum, fugerunt à facie eius.* tantoque ceteris gentibus omnibus maior erat, vt homines maximi etiam iustorum eo pigri centescentos. Hora iam imminente, quā cum Dauid ad singulare descenderet certamen, occurrit illi monstrum hoc informe pāsa tremendo & fastidioso: notat autem diuina Scriptura: *Ubi Philistinus uocatus & appropinquans aduersum Dauid, & armiger eius ante eum.* Decebat illum inquit Abulensis onustus armis gigantis, quae deferebat illaque coram omnibus iactabat, nam secundum hoc gestare clauam, qualem affingunt Herculi & pharetram acutissimis armatam sagittis atque que tensum, quibus terrorem incuteret ad certamen eum illo procedunt.

Christus Redemptor noster certaturus erat eum morte: proli quam robustus hic miles. Namquam in arenam cum aliquo descendit, qui vitam sibi seruaret incolumem: adeo terribili vt solo suo conspectu perterreat, atque in terram prosterneat pauore correptum ducem tanto robore uegetum qualem nouimus omnes Saulis fuisse, & lachrymas excitet Regi tanta potentia celebri, qualem fama tollit, Ezechiel. Et congruē mors Christi: hoc monstrum giganteo describitur: nam omnes reliquae mortes, quantumuis asperae & trudeles, imo & inuidiosorum martyrum pigri sunt, paruaque mortes huius comparatione: fuit enim talibus tormentis pēnisque mors horrida, quales nullam quis uidit. Accedit iam mors illa, gradu preperat duplicato, multo strepitu terribilis, iam vicina pulsata ostium, at sola non uenit, sed eam praecedit armiger palam deterrens: & iactans omnia eius arma fera, & horrenda; scilicet timorem: hic fuit ille, quem praeferebat & ostentabat copias funium spinarum, alapaoria, ignominiarum, flagellorum, spinarum, elauorum, fellis & aceti & tandem crucis ignominiosae. Hic est ille timor, qui praecedent illum affligit itaque animo prosterneat, vt dicat iugem.

V. Anima Christi

VI. Mors Christi omnia mala in se concludit.

gemitus. *Tristis est anima mea usque ad mortem.*
 Audiamus hoc Theologicè declarantem no-
 strum Cardinalem Caietanum: *Circumsum pro-*
prium adhibere cruciatum sua passionis voluit, ita
quod veluti non solum exteriori parti crucem et
mortem, sed etiam interiori presencire cruciatum;
meditationis tristitia et timoris futura passionis
 IX. *et crucis ut omnia nostra mala experiretur. Ad-*
 timor horrendum duos illos affectus timorem & tri-
 stitiam sicut ordinariè non coniungi; quinimo de
 his sicut se sunt incompatibiles: quia timor est mali fu-
 turi, tristitia vero mali presentis, sicut prohi-
 bet D. Thom. ex doctrina Philosophorum: vo-
 luit tamen illos in hac occasione in corde suo
 coniungere, ut poena foret illius tantò diffici-
 lior et crucis ex vna parte mortem recogitans
 molestam, et futuram in executione adeo hor-
 rendam & immanem, in se timoris affectum ex-
 citavit adeo molestum, et ex illo membris om-
 nibus contemiseret, et ex alia vero parte viuaciter
 tam apprehendens in imaginatione sua, &
 quasi presentem cernens, alterum tristitiæ pro-
 vocavit affectum ita mortalem ut sufficeret illi
 vitam auferre charissimam: quod his verbis dis-
 cipulis suis exposuit: *Tristis est anima mea us-*
que ad mortem.

§. 23. *Iob ut vates illustratus in seipso timoris*
premitis symbolum, quo Christus hic angu-
statur.

AD regulam hic edunt verba Prophete
 Iob, quibus lamentationis sue declarat
 rationem. Iob figuram prætulit insignem
 Saluatoris: et aduertit D. Greg. a. & curiosè
 in 1. 2. præloquitur Pineda & ostendens ipsum figuram
 h. e. quædam eius fuisse vniuersalem, & qui non su-
 muntur, iam verbi se præcipuè suâ personâ diuina elus-
 teris de prædicit mysteria: qua de causa hanc illi D. Au-
 gustinus post præ ceteris insignem tribuit prærogati-
 uam, vocatque *eximium Proprietam*. Sciebat in
 deo in æquilis à tribus suis amicis, visitatus tristiti
 lamentatione sui cordis apertius preteritas & an-
 gustias. Iudicabant illi hæc ex defectu proce-
 dente patientiæ, quocirca reprehendunt ut impa-
 tientem & inuimiciorum, & qui se parum diuine
 consolaretur voluntati, eusq; cœlesti se submit-
 teret dispositioni: et autè illis responderet verba
 hæc protulit tristissimè: *Veni mea dolore sunt*
*plena quia sagitta Domini in me sunt quasi radi-
 gnis: sicut in seipsum inuenit et terrores Domini mi-*
seri contra me. Hæc amici charissimi liquidò
 scire poterat, ignoras vobis esse meas afflictiones, &

quantà prematur cor meum angustia. Norum
 hoc vobis sit animam meam acutissimam & for-
 tissimam sagittis esse transfixam. Hoc significat
 Sagitta Domini in me sunt. Vocat S. Eloquium sa-
 gittas Domini flumina horrenda quæ vitam pet-
 dunt & vires enervant, ut nihil sit quod illis re-
 sistat eorumq; robur moderetur, ita occidit Da-
 uid *Misti sagittas sum et dissipauit eas, fulgura*
multiplicauit et conturbauit eos. Sagitte arden-
 tissimæ, sagitte desolatorie ac comburentes.

Hac metaphorâ significat Iob penas & dolo-
 res cor illi penetrantes ita efficaciter, ut nihil sic
 quod lenimen possit adhibere desolato. Cor dolco
 sagittis transfixum fortioribus & perimantibus,
 quibus aduictor, confringitur & affigitur ita ve-
 hementer, ut nec locum dent respiranti, fauceq;
 mihi concludant morturo. Hoc est, ait D. Tho.
 quod ait: *Quorum indignatio ebibit spiritum meum.*
 Sed quod animi meum maxime prosteruit, ter-
 rores quidam sunt potentissimi mihi bellum info-
 cutes, *Terrores Domini militans contra me.* Vocan-
 tur terrores Dei, nonnulli timores ita vehemen-
 tes, ut cordis eneruet vires, aliquid eius deiciant,
 vitæque terrore concutiant. nec non metu sub-
 mergant profundissimo. Hoc metu solebat Deus
 populi sui precellere inimicos. Illo metu vires
 subuerant illius populi qui contra Iacobi arma
 sumpterat, quanto casus ille contigit in vrbe Si-
 chimorum. *Timor Dei inuasi omnes per circui-*
tum ciuitatis, et non sunt ausi persequi reticentes.

Ps. 17. 25.

Gen. 35. 5.

Exod. 15. 16.

Hunc effudit sup. r corda Chanancorum, dum
 populus suos terram ingredi debatur eorum, ut
 testatur Râhab *Irruit super nos terror vester,* et *Iosua. 2. 9.*
elanguerunt omnes habitatores terra. Hic est ille
 quem Moyses in cantico suo petebat à Domino
 contra Dei inimicos. *Irruit super eos formido et*
pavor in magnitudine iræ eius.
 Insurrexit inquit Iob, excutit terrores Dom-
 ini, me impugnantium. *Terrores Domini mili-*
tans contra nos. Notemus verbum hoc, *Mili-*
tans proprium enim est militibus bello duriori
 cœtantibus. Nulla fuit vniquam ciuitas extre-
 mis adeo constructa angustis nec eminentiori ex-
 posita periculo ob coronam ferocium militum,
 quam illi ex omnibus impugnant partibus, ut
 cor meum terrores, tremoribus afflictum est &
 tristitia: vnde ne interitis si verba proferam ge-
 mitu & dolore plenissima *Veni mea dolore*
sunt plena. O quam congruè hæc verba conue-
 niunt ori Saluatoris nostri diuini Iob qui iam
 tribus comibus suis Apostolis in hortum se-
 cessit oraturus. Quâ acoris cor eius sagittis vol-
 neratur, usq; tantus quæque sunt pæne, quæ ma-
 debat.

173

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN